

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TERITORIJOS ADMINISTRACINIŲ VIENETŲ IR JŲ
RIBŲ ĮSTATYMO NR. I-558 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo Nr. I-558 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projekto) rengimą paskatino:

1) siekis, kad unikaloms Lietuvos teritorijoms - Trakų rajono savivaldybėje-Seniesiems Trakams ir Trakams, Širvintų rajono savivaldybėje-Kernavei, Vilniaus miesto senamiesčiui ir Kauno miesto senamiesčiui būtų suteiktas specialus statusas – tai būtų teritorijos su Lietuvos istorinės sostinės statusu;

2) siekis, kad ateities kartoms būtų išsaugoti teritorijose su Lietuvos istorinės sostinės statusu esantys unikalūs kultūros paveldas ir gamta;

3) siekis, kad teritorijose su Lietuvos istorinės sostinės statusu esantys unikalūs kultūros paveldo ir gamtos objektai būtų ne vien tik išsaugoti, bet ir įveiklinti, t. y., kad jie, šiose teritorijose racionaliai išplėtojus šiuolaikinę socialinę ir inžinierinę infrastruktūrą, taptų patraukliais ir gausiai lankomais tiek Lietuvos gyventojų, tiek ir užsienio turistų;

4) siekis, kad visų teritorijų su Lietuvos istorinės sostinės statusu plėtra vyktų koordinuotai, jas jungtų bendri infrastruktūros objektai, būtų kuriamos ir įgyvendinamos bendros turistų / lankytojų srautų valdymo programos.

Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai – sukurti teisinės prielaidas tam, kad tam tikrus nustatytus reikalavimus atitinkančioms gyvenamosioms vietovėms ar gyvenamųjų vietovių teritorijų dalims būtų suteiktas specialus statusas (tai būtų teritorijos su Lietuvos istorinės sostinės statusu) ir tokiu būdu atsirastų prielaidos, taikant įvairias teisines, organizacines, ekonomines-finansines ir kitas priemones, koordinuotai plėtoti tokias, didelę reikšmę visai Lietuvos Tautai turinčias teritorijas, ir, racionaliai išplėtojus specialią infrastruktūrą, įveiklinti jose esančius unikalius kultūros paveldo ir gamtos objektus.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Lietuvos Respublikos Seimo nariai.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 3 straipsnio nuostatos:

1) apibrėžia keturis gyvenamųjų vietovių tipus – miestą, miestelį, kaimą ir viensėdį (t. y. nurodo kiekvieno gyvenamosios vietovės tipo skiriamuosius požymius);

2) nustato, kokios gyvenamosios vietovės gali turėti kurorto statusą, o kokioms gyvenamosioms vietovėms ar jų dalims gali būti suteiktas kurortinės teritorijos statusas, taip pat įvardija subjektą, kuris yra įstatymu įgaliojamas nustatyti reikalavimus kurorto ir kurortinės teritorijos statusui suteikti;

3) apibrėžia, kas yra seniūnijos aptarnaujama teritorija, nustato, kad ši teritorija turi administracines ribas ir pavadinimą;

4) nustato, kas yra sodininkų bendrijos teritorija.

Tačiau Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 3 straipsnyje nėra nuostatų, kurios nustatytų, kokios gyvenamosios vietovės ar jų teritorijų dalys gali turėti istorinės sostinės teritorijos statusą; koks subjektas įgaliojamas nustatyti reikalavimus, kuriuos tenkinant gyvenamosioms vietovėms ar jų teritorijų dalims gali būti suteiktas istorinės sostinės teritorijos statusas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo projektu siūloma:

1) nustatyti, kad gyvenamosios vietovės ar gyvenamųjų vietovių teritorijų dalys, kuriose remiantis istoriniais, architektūriniais ir urbanistiniais planais, archyviniais ir archeologiniais tyrimais, rašytiniais istoriniais šaltiniais yra kultūros paveldo objektų (kraštovaizdžiai, istorinė sostinę formuojantys objektai, istoriškai vertingas etnokultūrinis, archeologinis, paleontologinis, antropologinis paveldas) ir Lietuvos kultūros vertybių registre įregistruotų kultūros vertybių objektų, svarbių visos Lietuvos istoriniam kultūriniam identitetui, valstybinei kultūrinei atminčiai, žinomumui pasaulyje ir turinčių sąsajas su tuometinių sostinių vertingiausia istorine aplinka bei turinčių specialią infrastuktūrą naudotis šiais objektais ir vertybėmis, gali turėti istorinės sostinės teritorijos statusą;

2) nustatyti, kad reikalavimus istorinės sostinės teritorijos statusui suteikti nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

3) nustatyti, kad istorinės sostinės teritorijos statusą turi Kernavė, Trakai su Senaisiais Trakais, Vilniaus miesto senamiestis, Kauno miesto senamiestis.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymo projektas įtakos korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir plėtrai.

Įstatymo projektas neturės įtakos verslo sąlygoms ir plėtrai.

8. Ar įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektais siūlomos nuostatos neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus įstatymą reikės parengti ir priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą „Dėl istorinės sostinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms ar gyvenamųjų vietovių teritorijų dalims reikalavimų aprašo, istorinės sostinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms ar gyvenamųjų vietovių teritorijų dalims ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo bei Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją bei Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymo lydimųjų aktų, – kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl istorinės sostinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms ar gyvenamųjų vietovių teritorijų dalims reikalavimų aprašo, istorinės sostinės teritorijos statuso suteikimo gyvenamosioms vietovėms ar gyvenamųjų vietovių teritorijų dalims ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ turės būti priimtas iki 2021 m. rugsėjo 30 d.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Teikiamo įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti nereikės papildomų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų lėšų.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Specialistų vertinimų ir išvadų Įstatymo projekto rengimo metu negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Nėra.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teikia:

Seimo nariai